

پیام اداری هفته

هفته نامه الکترونیک کلامی از جادوی مدیریت

شنبه (۹۴/۶/۷) سه شنبه (۹۴/۶/۱۳) جمعه

شماره پیام: ۱۴۶

سال سوم - سری ت

کد پیام: ۲۶/ت

✓ استقراء معمولاً اینطور تعریف می شود:

«حجت و دلیلی که در آن ، از حکم جزئیات استدلال بر حکم کلی آنها شود.»

استقراء در علوم اجتماعی ، آمارگیری نامیده می شود و موضوعش را واحد آماری گویند و حتماً باید در آن زمان ، مکان و سایر خصوصیات موضوع مراعات بشود . استقراء بر دو قسم است : **تام و ناقص**

❖ **استقراء تام:** آنست که حال همه جزئیات مرتبط با موضوع را طوری تحقیق و تفحص کنیم که چیزی کنار نماند. شک نیست که آن یک دلیل تام و کاملی میباشد که شیخ الرئیس بوعلی سینا آنرا قیاس مقسم (قیاس قسمت شده) نامیده است. مثل اینکه همه حیوانات را بلا استثناء تفحص نموده ، ببینیم آیا راه میروند، آنوقت حکم کلی صادر کنیم و بگوییم «همه حیوانات راه میروند .»

❖ **استقراء ناقص:** آنست که حال بیشتر جزئیات مرتبط با موضوع (و نه همه آنها) تحقیق و تفحص شود و بخواهیم اثبات حکم کلی آنها را بنماییم . صد البته روشن است که این روش استقراء نمیتواند دلیلی برای صدور یک حکم کلی و فراگیر باشد. فرض کنید ما اجتماعات زیادی را دیده ایم که هنگام ابراز احساسات خود کف می زنند ، حال اگر بگوییم در همه اجتماعات انسانها برای ابراز احساسات کف می زنند، این نوع روش استقراء ، ناقص است و استقراء تام نخواهد بود .

منابع: کتاب تفکر ، صفحات ۴۰ و ۴۱ (با مختصر ویرایش)

مؤلف: حضرت آیت الله العظمی گرامی

ناشر: دفتر حضرت آیت الله العظمی گرامی